

2020

**Työsuojelun
EU-tiedote 1/2020**

Työ- ja tasa-arvo-osasto

28.2.2020

Lukijalle

Suomi toimi EU:n neuvoston puheenjohtajana vuoden 2019 jälkipuoliskon teemalla ”Kestävä Eurooppa – kestävä tulevaisuus”. Neljä painopistettä olivat: yhteiset arvot ja oikeusvaltioperiaate EU:n toiminnan kulmakivenä, kilpailukykyinen ja sosiaalisesti eheä EU, EU globaalina ilmastojohtajana sekä kansalaisten kokonaisturvallisuuden takaaminen.

Suomen puheenjohtajuuskaudella hyväksyttiin neuvoston päätelmät sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan teemoista **hyvinvointitalous** (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13432-2019-INIT/fi/pdf>), **tasa-arvoiset taloudet** (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14254-2019-INIT/fi/pdf>) sekä **työterveyden ja työturvallisuuden tehostaminen EU:ssa** (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14630-2019-INIT/fi/pdf>).

Suomen puheenjohtajuuskaudella hyväksyttiin myös neuvoston päätelmät EU:n tuesta ILO:n 100-vuotisjulistuksen toimeenpanossa (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12765-2019-INIT/en/pdf>).

Neuvoston hyvinvointitalouspäätelmissä pyydetään komissiota esittämään EU:lle hyvinvointitalousajatteluun perustuvaa pitkän aikajänteen strategiaa, jonka tavoitteena on tehdä EU:sta maailman kilpailukykyisin ja sosiaalisesti ehein ilmastoneutraali talous. Hyvinvointitalous näkyi poikkeikkaavasti kaikessa pj-kauden toiminnassa. Tasa-arvopäätelmissä esitetään prioriteetteja komission tulevan tasa-arvostrategian valmisteluun ja painotetaan sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista etenkin talouspolitiikassa ja budjetoinnissa. Työsuojelupäätelmissä pyydetään komissiolta uutta työsuojelustrategiaa vuosille 2021–2027. Hyvästä perustilanteesta huolimatta eurooppalaisessa työsuojelussa riittää vielä työtä.

Tähän ajankohtaistiedotteeseen on koottu työsuojeluun liittyvät lainsäädäntö- ja muut hankkeet, jotka ovat sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osaston vastuulla, joista annettava lainsäädäntö tulee työsuojeluviranomaisten valvottavaksi tai joilla on muutoin kiinteä yhtymäkohta työsuojeluviranomaisten toimintaan. Tiedotetta päivitetään noin kaksi kertaa vuodessa.

Leena Alanko
Suunnittelija
Sosiaali- ja terveysministeriö
Työ- ja tasa-arvo-osasto
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63567

Sisällysluettelo

Lukijalle	1
Sisällysluettelo	3
1. Yleistä	4
1.1. Kroatian puheenjohtajuuskausi	4
2. Vireillä olevat lainsäädäntö- ja muut hankkeet	5
2.1. Työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön uudistaminen	5
2.2. Lainsäädännön kehittäminen	6
2.3. Syöpädirektiivin päivittäminen	6
2.4. Maantieliikennepaketti	7
2.5. Komission ehdotus päätökseksi valtuuttaa jäsenvaltiot ratifioimaan ILO:n yleissopimus väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä	8
3. EU-lainsäädännön kansallinen täytäntöönpano	9
3.1. Direktiivi avoimista ja ennakoitavista työoloista	9
3.2. Viides viiteraja-arvodirektiivi	9
3.3. Syöpädirektiivi	10
3.4. Kalastusalan työtä koskeva direktiivi	10
3.5. Lähetettyjä työntekijöitä koskeva direktiivi	11
3.6. Tuotteiden markkinavalvonta-asetus	12
3.7. Asetus tuotteiden vastavuoroisesta tunnustamisesta	12
4. Työsuojeluun liittyvät EU:n toimijat	13
4.1. Työterveyden ja työturvallisuuden neuvoa-antava komitea (ACSH)	13
4.2. Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA)	13
4.3. Johtavien työsuojelutarkastajien komitea (SLIC)	14
5. Euroopan työviranomainen (ELA)	15
5.1. Pimeän työn vastainen eurooppalainen foorumi	16

1. Yleistä

1.1. Kroatian puheenjohtajuuskausi

Euroopan unionin nuorin jäsenvaltio Kroatia toimii EU-neuvoston puheenjohtajana vuoden 2020 ensimmäisen vuosipuoliskon ajan. Siitä tuli unionin jäsen vuonna 2013 ja se johtaa nyt ensimmäistä kertaa neuvostoa. Kroatia haluaa liittyä avointen rajojen Schengen-sopimukseen ja yhteisvaluutta euroon. Kroatia on luvattomien siirtolaisten kauttakulkumaa Balkanilta EU-alueelle, ja se on vahvistanut rajavalvontaansa vuosikautia.

Puheenjohtajakauden prioriteetteja ohjaa sen tunnuslause: ”Vahva Eurooppa haasteiden maailmassa”.

Puheenjohtajakauden ohjelmassa on neljä pääteemaa:

- kehittyvä Eurooppa
- yhteyksien Eurooppa
- suojeleva Eurooppa
- vaikutusvaltainen Eurooppa.

Puheenjohtajakaudella lujitetaan digitalisaatiota koskevaa toimintaohjelmaa ja tuetaan teollisuuden ja pk-yritysten kilpailukykyä. Muita tavoitteita ovat sukupuolten tasa-arvon edistäminen, naisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen yhteiskunnassa ja työmarkkinoilla sekä parempien tulevaisuudennäkymien luominen nuorille.

Kroatian puheenjohtajuuskauden painopisteinä työllisyyden ja sosiaaliasioiden aloilla ovat väestörakenteen muutoksen asettamat haasteet tulevaisuuden sosiaalipolitiikalle, työhyvinvointi sekä osaamisen kehittäminen kilpailukyvyyn ja työllistämisen edistämiseksi. Lisäksi Kroatian prioriteetteihin kuuluvat syrjimättömyys ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen. Teemoista on tarkoitus hyväksyä neuvoston päätelmät.

Kroatian puheenjohtajuuskauden alussa Euroopan parlamentti hyväksyi 29.1.2020 pitkään valmisteilla olleen Iso-Britannian erosopimuksen EU:sta. Ero astui voimaan 31.1.2020. Nyt Iso-Britannian ja EU:n välisissä suhteissa on voimassa vuoden loppuun asti jatkuva siirtymäaika.

Kroatian puheenjohtajuuskauden internet-sivut:
<https://eu2020.hr/>

Puheenjohtajuuskauden ohjelma:
<https://eu2020.hr/Home/Custom?code=Program>

2. Vireillä olevat lainsäädäntö- ja muut hankkeet

2.1. Työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön uudistaminen

Komission tiedonanto ”Turvallisempi ja terveellisempi työ kaikille – EU:n työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön ja -politiikan uudistaminen” (julkaistu 10.1.2017, päivitetty 29.1.2018). Linkki tiedonantoon:

[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0012R\(01\)&rid=1](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0012R(01)&rid=1)

Tiedonanto keskittyy kolmeen toimenpiteeseen:

- Tehostetaan työperäisen syövän torjuntaa antamalla lainsäädäntöehdotuksia, joihin liittyy uutta ohjeistusta ja tiedotusta.
- Autetaan yrityksiä, erityisesti mikro- ja pk-yrityksiä noudattamaan työsuojelusääntöjä.
- Yhteistyössä jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten kanssa poistetaan tai ajantasaistetaan vanhentuneet säännöt sekä keskitetään toimet suojelun parantamiseen ja laajentamiseen, sääntöjen noudattamiseen ja noudattamisen valvontaan työpaikoilla.

Modernisaatio-ohjelmaan sisältyy toimintaohjelma vuosille 2017–2018. Ohjelmaan sisältyy yhtenä osiona tiettyjen direktiivien vanhentuneiden säännösten poistaminen ja ajantasaistaminen. Komissio on määritellyt arvioinnin perusteella ensisijaisiksi tarkastelun kohteiksi kuusi direktiiviä: työpaikat (89/654/ETY), näyttöpäätetyö (90/720/ETY), turvamerkkit (92/58/ETY), biologiset tekijät (2000/54/EY), aluksilla tapahtuva sairaanhoito (92/29/ETY) ja henkilönsuojainten käyttö (89/656/ETY). Komissio järjesti näistä neljän direktiivin (näyttöpäätetyö, biologiset tekijät, aluksilla tapahtuva sairaanhoito ja henkilönsuojainten käyttö) osalta direktiivikohtaiset asiantuntijakokoukset kesällä 2017. Direktiivien muutostarpeita käsiteltiin loppuvuodesta 2017 työterveyden ja työturvallisuuden neuvoa-antavassa komiteassa (ACSH).

Keväällä 2018 asiantuntijakokoukset ja käsittely ACSH:ssa jatkuivat kolmen direktiivin (biologiset tekijät, aluksilla tapahtuva sairaanhoito ja henkilönsuojainten käyttö) osalta. Näihin direktiiveihin esitetyt teknisluonteiset muutokset käsiteltiin ja hyväksyttiin teknisiä muutoksia koskevan komitean (Technical Progress Committee) kokouksissa kesäkuussa 2019.

Em. kolme direktiiviä julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä lokakuussa 2019 (L279). Direktiivit on pantava täytäntöön viimeistään 20.11.2021.

Turvamerkkidirektiiviä käsiteltiin työterveyden ja työturvallisuuden neuvoa-antavassa komiteassa (ACSH), jossa sovittiin, että aiheesta laaditaan ohjeet eikä lainsäädäntömuutoksia ole tulossa.

Lisätietoja: Antti Janas ja Hanna-Mari Pekuri
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63501 (Janas) ja 02951 63459 (Pekuri)

2.2. Lainsäädännön kehittäminen

Komission työohjelmassa 2020 (https://ec.europa.eu/info/publications/2020-commission-work-programme-key-documents_en) parempi lainsäädäntö (Better Regulation) jatkuu keskiössä ja annetaan tiedonanto paremmasta sääntelystä. Komissio aikoo kehittää uuden välineen, joka perustuu ”yksi sisään, yksi ulos” -periaatteeseen. Tarkoituksena on varmistaa, että jokaisen uuden sääntelytaakkaa lisäävän säädöksen yhteydessä ihmiset ja yritykset – etenkin pk-yritykset – vapautetaan vastaavasta aiemmasta EU:n tason hallinnollisesta rasituksesta samalla politiikan alalla.

Lisäksi luodaan uusi foorumi (Fit for Future), jossa eri asiantuntijat pohtisivat mm. lainsäädännön yksinkertaistamista, taakan vähentämistä ja lainsäädännön soveltuvuutta tulevaisuudessa.

Lainsäädäntö voi täyttää tehtävänsä ainoastaan, jos se pannaan täytäntöön yhdenmukaisesti. Tämän vuoksi komissio ilmoittaa ohjelmassaan seuraavansa tiiviisti nykyisen EU-sääntelyn täytäntöönpanoa ja soveltamista.

Lisätietoja: Antti Janas ja Hanna-Mari Pekuri
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63501 (Janas) ja 02951 63459 (Pekuri)

2.3. Syöpädirektiivin päivittäminen

Euroopan komissio on päivittämässä ns. syöpädirektiiviä (2004/37/EY) neljällä erillisellä direktiiviehdotuksella. Päivitysdirektiiveillä on ennen kaikkea tarkoitus lisätä syöpävaarallisten aineiden sitovia raja-arvoja. Kolme näistä päivitysdirektiiveistä on jo julkaistu ja ne on laitettu kansallisesti täytäntöön 1.1.2020 voimaan tulleella valtioneuvoston asetuksella työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta (1267/2019).

Neljäs direktiiviehdotus on komissiossa valmisteltavana. Työterveyden ja työturvallisuuden neuvoa-antava komitea ACSH on esittänyt näkemyksensä direktiiviin sisällytettävistä raja-arvoista kokouksessaan 4.6.2019. Komissio on ilmoittanut, että se antanee direktiiviehdotuksensa vuoden 2020 kolmannella vuosineljänneksellä.

Lisätietoja: Sirku Saarikoski
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63565

2.4. Maantieliikennepaketti

Euroopan komissio julkaisi 31.5.2017 ensimmäisen osan laajasta maantieliikennettä koskevasta paketista. Paketin osana julkaistut lainsäädäntöehdotukset koskevat maantieliikenteen markkinoillepääsyä ja sosiaalisia kysymyksiä, liikenteen hinnoittelua sekä raskaiden ajoneuvojen hiilidioksidipäästöjen seuranta ja raportointia.

Osana pakettia komissio antoi ehdotuksen neuvoston ja Euroopan parlamentin direktiiviksi direktiivin 2006/22/EY muuttamisesta valvontavaatimusten osalta ja direktiivejä 96/71/EY ja 2014/67/EU koskevien eritysten sääntöjen vahvistamisesta siltä osin kuin on kyse maantieliikenteen alan työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon (COM (2017) 278 final). Ehdotuksen tavoitteena on osana muita maantieliikennepaketin ehdotuksia selkeyttää nykysäätelyä ja yhdenmukaistaa täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa, parantaa kuljettajien työoloja, varmistaa tasapuolinen kilpailu liikenteenharjoittajien välillä, parantaa valvontaviranomaisten yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä, parantaa liikenneturvallisuutta sekä varmistaa, että kuljettajien sosiaalinen suojelu ja liikenteenharjoittajien vapaus tarjota valtioiden rajat ylittäviä palveluja ovat tasapainossa.

Suomessa valtaosa ehdotuksista koskee liikenne- ja viestintäministeriön toimialaa, mutta mukana on myös säädösehdotuksia, jotka koskevat työelämä- ja sosiaaliasi- oita (ns. ajo- ja lepoaika-asetus, ns. ajo- ja lepoaikojen valvontadirektiivi ja maantie- liikenteen kuljettajille erityissäännökset työntekijöiden lähettämisestä). Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö osallistuu valmisteluun työsuojausvalvonnan näkökulmasta.

EU-neuvostossa maantieliikenteen työryhmä on käsitellyt aloitteita kesästä 2017 lähtien. Neuvosto saavutti asiasta yleisnäkemyksen joulukuussa 2018 ja Euroopan parlamentti hyväksyi mietintönsä huhtikuussa 2019. Maantieliikennepaketin käsittely jatkui trilogineuvotteluin Suomen puheenjohtajuuskaudella syksyllä 2019. Neuvosto, parlamentti sekä komissio ovat päässeet alustavaan sopuun EU:n liikkuvuus- paketti I:n ehdotuksista joulukuussa 2019. Säännösten hyväksyminen vaatii vielä Euroopan unionin neuvoston ja parlamentin lopullisen hyväksynnän.

Asian valmisteluvastuu kuuluu liikenne- ja viestintäministeriölle.

STM:ssä lisätietoja: Jarno Virtanen
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63495

2.5. Komission ehdotus päätökseksi valtuuttaa jäsenvaltiot ratifioimaan ILO:n yleissopimus väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä

Komissio on antanut 22.1.2020 ehdotuksen (COM(2020) 24 final) jäsenvaltioiden valtuuttamisesta ratifioimaan väkivaltaa ja häirintää koskeva Kansainvälisen työjärjestön vuoden 2019 yleissopimus (nro 190). Yleissopimus hyväksyttiin ILO:n työkonferenssissa kesäkuussa 2019. Yleissopimus kuuluu EU:n ja jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan. Päätöksellä EU:n jäsenvaltiot valtuutettaisiin ratifioimaan yleissopimus siltä osin kuin se kuuluu EU:n toimivaltaan.

Ensimmäinen työryhmäkäsittely oli 4.2.2020. Käsittelyn odotetaan etenevän nopeasti, ja päätös pyritään mahdollisesti antamaan jo maaliskuun 2020 aikana.

Lisätietoja: Hanna-Mari Pekuri
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63459

3. EU-lainsäädännön kansallinen täytäntöönpano

3.1. Direktiivi avoimista ja ennakoitavista työoloista

Euroopan komissio julkaisi 21.12.2017 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi avoimista ja ennakoitavista työoloista Euroopan unionissa, COM (2017) 797. Ehdotettu direktiivi korvaa ns. todentamisdirektiivin (911/533/ETY) ja lisäksi siinä säädetään uusia työolojen ennakoitavuutta ja turvaamista koskevia vaatimuksia erityisesti epävarmoissa työsuhteissa työskentelevien osalta. Valtioneuvoston U-kirjelmä 2/2018 on annettu eduskunnalle 8.2.2018. Euroopan neuvosto saavutti direktiivistä yleisnäkemyksen 21.6.2018 ja Euroopan parlamentin mietintö valmistui marraskuussa 2018.

Direktiivi avoimista ja ennakoitavista työehdoista (EU) 2019/1152 (ns. työehtodirektiivi) hyväksyttiin lopullisesti kesäkuussa 2019. Direktiivi on pantava kansallisesti täytäntöön kolmen vuoden kuluttua voimaantulosta eli viimeistään 1.8.2022.

Direktiivin yleistavoite on edistää turvatumpaa ja ennakoitavampaa työllisyyttä niin, että samalla varmistetaan työmarkkinoiden joustavuus ja parannetaan elin- ja työoloja. Erityistavoitteena on muun ohella parantaa työntekijöiden oikeutta saada tietoa työoloistaan ja parantaa työntekijöiden ja erityisesti uusissa epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevien työoloja. Suomen nykyinen sääntely kattaa direktiivin vaatimuksia laajasti. Direktiivistä aiheutuu kuitenkin joitakin muutostarpeita palvelusuhdelakeihin esimerkiksi työntönteon keskeisten ehtojen ja vaihtelevan työajan sopimusten osalta. Lisäksi direktiivi sisältää täytäntöönpanon tehokkuutta koskevia vaatimuksia. Työsopimuslain noudattamisen valvonta kuuluu työsuojeluviranomaisen tehtäviin.

Asian valmisteluvastuu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle.

STM:ssä lisätietoja: Jarno Virtanen ja Hanna-Mari Pekuri
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63495 (Virtanen) ja 02951 63459 (Pekuri)

3.2. Viides viiteraja-arvodirektiivi

Viides viiteraja-arvodirektiivi hyväksyttiin teknisiä muutoksia koskevan komiteamenettelyn (Technical Progress Committee) mukaisessa äänestyksessä 17.6.2019. Direktiivi (EU) 2019/1831 julkaistiin 31.10.2019 EU:n virallisessa lehdessä ja se on pantava kansallisesti täytäntöön 20.5.2021 mennessä. Tarkoitus on sisällyttää direktiivin mukaiset raja-arvot vuoden 2020 alkupuolella voimaan tulevaan sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista.

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63565

3.3. Syöpädirektiivi

Syöpädirektiiviä (2004/37/EY) on päivitetty EU:n virallisessa lehdessä julkaistuilla direktiiveillä 2017/2398/EU, 2019/130/EU ja 2019/983/EU. Direktiiveissä mm. päivitettiin kahta aiempaa sitovaa raja-arvoa ja annettiin arvot 22 uudelle syöpävaaralliselle aineelle.

Direktiivit on pantu kansallisesti täytäntöön 1.1.2020 voimaan tulleella valtioneuvoston asetuksella työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta (1267/2019).

Lisätietoja: Sirku Saarikoski
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63565

3.4. Kalastusalan työtä koskeva direktiivi

Euroopan neuvoston direktiivi (EU) 2017/159 kalastusalan työtä koskevan Kansainvälisen työjärjestön vuoden 2007 yleissopimuksen täytäntöönpanosta annettiin 19.12.2016. Linkki direktiiviin:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017L0159&from=FI>

Kalastusalan työtä koskevan direktiivin tarkoituksena on pyrkiä parantamaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden lipun alla purjehtivilla aluksilla työskentelevien kalastajien työ- ja elinoloja vahvistamalla yhtenäinen säädöskehys merikalastusalan työoloja varten. Asian valmisteluvastuu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle.

Työ- ja elinkeinoministeriössä valmistellun hallituksen esityksen pohjalta on muutettu merityösopimuslakia, merityöaikalakia, kotimaanliikenteen työaikalakia ja laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annettua lakia. Muutokset koskevat kalastajan vähimmäisikää, työ- ja lepoaikoja sekä velvollisuutta toimittaa miehistöluettelo maihin ennen aluksen lähtöä. Lait tulivat voimaan 15.11.2019.

Kalastusdirektiivi sisältää myös sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan kuuluvaa sääntelyä koskien kalastusalusten asuintiloja ja ruokahuoltoa, joiden täytäntöön panemiseksi on muutettu laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annettua lakia (395/2012). Laki tuli voimaan 10.12.2019. Lain 395/2012 nojalla annettiin valtioneuvoston asetus asuinympäristöstä ja ruokahuollosta kalastusaluksella (1257/2019), joka tuli voimaan 1.1.2020.

STM:ssä lisätietoja: Tuula Andersin
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63506

3.5. Lähetettyjä työntekijöitä koskeva direktiivi

Euroopan komissio antoi 8.3.2016 ehdotuksen direktiiviksi palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämistä työhön toiseen jäsenvaltioon annetun direktiivin 96/71/EY muuttamisesta. Ehdotuksen tavoitteena on luoda tasavertaiset toimintaedellytykset työntekijöitä lähettävien ja kotimaisten yritysten välille sen varmistamiseksi, että kotimaisiin yrityksiin sovellettavia sääntöjä sovelletaan myös työntekijöitä lähettäviin yrityksiin. Näin varmistettaisiin työntekijöiden suojelu ja oikeudenmukainen kilpailu yritysten välillä.

Komission esitystä vastusti yksitoista jäsenmaata pääosin Itä- ja Keski-Euroopasta, joukossa myös Tanska.

Direktiiviesityksen käsittely neuvostossa ja Euroopan parlamentissa oli haastavaa. Slovakia antoi asiassa edistymisraportin joulukuun 2016 TSTK-neuvostossa ja Malta kesäkuun 2017 TSTK-neuvostossa. Viro sai puheenjohtajuuskaudellaan aikaan yleisnäkemyksen neuvostossa lokakuussa 2017 ja myös parlamentin kanta asiaan on saatu.

EU:n jäsenmaat ovat huhtikuussa 2018 hyväksyneet lähetettyjen työntekijöiden direktiivin trilogineuvottelun lopputuloksen. Direktiivi (EU)2018/957 annettiin 8.6.2018 ja julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 9.7.2018. Direktiivillä on kahden vuoden kansallinen täytäntöönpano-aika, joka päättyy 30.7.2020.

Direktiivissä uusia on säännöksiä mm. pitkään kestävää lähettämistä (yli 12 kuukautta) koskien. Lähetettyihin työntekijöihin sovellettavien työehtojen alaa laajennettiin vaatimalla samojen palkkaussääntöjen soveltamista lähetettyihin työntekijöihin kuin työntekomaan työntekijöihin. Tähän pyrittiin muuttamalla vähimmäispalkan käsite korvaus-käsitteeksi. Laajennus ei aiheuta muutoksia Suomessa, vaan lähetetyn työntekijän työehdot määräytyvät jatkossakin lain ja yleissitovien työsojimus-ten mukaan. Työehtojen valvontaa tehostetaan alkuperämaan ja kohdemaan viranomaisten tiiviimmällä yhteistyövelvoitteella.

Tällä hetkellä komission lähetettyjä työntekijöitä koskevan asiantuntijatyöryhmän alainen työryhmä valmisteleo direktiivin täytäntöönpanoa.

Asian valmisteluvastuu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle, joka on asettanut syksyllä 2019 työryhmän valmistelemaan direktiivin kansallista täytäntöönpanoa.

STM:ssä lisätietoja: Jarno Virtanen
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63495

3.6. Tuotteiden markkinavalvonta-asetus

Uusi EU-asetus tuotteiden markkinavalvonnasta ([EU 2019/1020](#)) tuli voimaan 15.7.2019 ja sitä aletaan soveltaa pääosin kesällä 2021. Asetuksella pyritään aiempaa paremmin varmistamaan, että EU:ssa myytävät tuotteet täyttävät niille asetetut vaatimukset. Asetus koskee useita tuotesektoreita, joita koskien on olemassa yhteistä EU-lainsäädäntöä.

Markkinavalvonta-asetuksen tavoitteena on vähentää vaatimustenvastaisten tuotteiden määrää sisämarkkinoilla, tehostaa markkinavalvontaa ja parantaa sisämarkkinoiden toimintaa. Tavoitteena on myös tasapuolisten kilpailuolosuhteiden luominen kaikille talouden toimijoille. Lisäksi asetuksella tehostetaan mm. valvontaviranomaisten välistä yhteistyötä.

Asian kansallinen valmisteluvastuu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle. Asetuksen johdosta aiheutuu kuitenkin muutostarpeita myös työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettuun lakiin.

STM:ssä lisätietoja: Mari Leinonen ja Pirje Lankinen
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63509 (Leinonen) ja 02951 63488 (Lankinen)

3.7. Asetus tuotteiden vastavuoroisesta tunnustamisesta

Uusi EU-asetus tuotteiden vastavuoroisesta tunnustamisesta ([EU 2019/515](#)) annettiin 19.3.2019 ja sitä aletaan soveltaa 19. päivästä huhtikuuta 2020. Asetusta sovelletaan niihin tuotteisiin, joiden sääntelyä ei ole EU-tasolla yhdenmukaistettu.

Toisessa jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidettyjen tavaroiden vastavuoroisesta tunnustamisesta annetun asetuksen tavoitteena on parantaa EU:n sisämarkkinoiden toimivuutta tavaroiden vapaan liikkuvuuden osalta tilanteissa, joissa ei ole EU:n yhdenmukaistettua lainsäädäntöä. Asetuksen soveltamisala kattaa kaikki teollisesti valmistetut tuotteet sekä maatalous- sekä kalataloustuotteet siltä osin kuin niitä ei koske unionin yhdenmukaistettu lainsäädäntö. Yli puoleen markkinoilla olevista tuotteista sovelletaan unionin yhdenmukaistettua lainsäädäntöä.

Asian kansallinen valmisteluvastuu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle.

STM:ssä lisätietoja: Pirje Lankinen
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63488

4. Työsuojeluun liittyvät EU:n toimijat

4.1. Työterveyden ja työturvallisuuden neuvoo-antava komitea (ACSH)

Euroopan komission yhteydessä toimiva Työterveyden ja työturvallisuuden neuvoo-antava komitea (Advisory Committee on Safety and Health at Work, ACSH) käsittelee kolmikantaisesti työterveyteen ja työturvallisuuteen kuuluvia asioita.

Komitean tehtävänä on avustaa Euroopan komissiota työterveyteen ja työturvallisuuteen liittyvien asioiden valmistelussa, täytäntöönpanossa sekä arvioinnissa. Sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osastolla on edustus komiteassa. Komitean alaisuudessa toimii direktiivien valmisteluun ja seurantaan sekä työsuojelun eri osa-alueiden kehittämiseen liittyviä työryhmiä (tällä hetkellä kuusi työryhmää, työ- ja tasa-arvo-osastolta edustus osassa työryhmiä).

Kolmikantainen ACSH koostuu kolmesta Interest Groupista IG (valtio GIG, työntekijät WIG ja työnantajat EIG). IG:t kokoontuvat yleensä ennen ACSH:ia muodostamaan omat näkökantansa käsiteltäviin asioihin, mutta ne voivat tarvittaessa kokoontua myös muutoin. STM:n työ- ja tasa-arvo-osasto on edustettuna GIG:ssa.

Lisätietoja: Raimo Antila ja Sirkku Saarikoski
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63094 (Antila) ja 02951 63565 (Saarikoski)

4.2. Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA)

Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (European Agency for Safety and Health at Work, EU-OSHA) on komission alainen virasto, jonka johtajana toimii itävaltalainen Christa Sedlatschek.

EU-OSHA:n toimeksiantoja toteutetaan jäsenvaltioiden koordinaatiokeskusten (Focal Point) muodostaman verkoston avulla. Suomen Focal Pointina (FOP) on toiminut sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osasto. Osana sosiaali- ja terveysministeriön organisaatiouudistusta ja työnjakoa hallinnonalan kanssa päätettiin siirtää EU-OSHA:n operatiivisten asioiden hoitaminen Työterveyslaitokselle (TTL) 1.1.2020 alkaen.

Suomessa FOP-toimintaa ohjaa ja jatkaa TTL:n johtama Focal Point -ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana toimii kansainvälisten asioiden johtaja Kirsi Ahola ja sihteerinä Focal Point manageri Taina Pääkkönen. Aikaisemmin Focal Point -toimintoja ministeriössä käsitellyt työsuojeluneuvottelukunnan alainen kolmikantainen EU-OSHA -jaosto jatkaa toimikautensa loppuun Focal Point-ohjausryhmässä. Ministeriön edustajina ohjausryhmässä ovat johtaja Liisa Hakala ja neuvotteleva virkamies Hannu Stålhammar.

Sosiaali- ja terveysministeriö hoitaa edelleen EU:ssa työterveyden ja työturvallisuuden alan hallitusten väliset edustukset ja strategiset toimeksiannot liittyen EU-OSHA:n hallinnonalaan ja toimeksiantoihin.

EU-OSHA:n kansallisten koordinaatiokeskusten päätehtävänä vuoden 2020 alkupuoliskolla on uuden kolmivuotisen 2020–2022 kampanjajakson valmistelu ja suunnittelu. Suomessa kampanjateema ”Terveellinen työ – TYÖN KEVENTÄMISEN KEINOT KÄYTTÖÖN!” keskittyy työperäiseen tuki- ja liikuntaelimestön kuormitukseen sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksien ehkäisyyn.

Linkki EU-OSHA:n internet-sivuille: <https://osha.europa.eu/fi>

Lisätietoja: Hannu Stålhammar ja Liisa Hakala
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63469 (Stålhammar) ja 02951 63566 (Hakala)

4.3. Johtavien työsuojelutarkastajien komitea (SLIC)

Euroopan komission yhteydessä toimii EU:n Johtavien työsuojelutarkastajien komitea (Senior Labour Inspectors' Committee, SLIC). Suomen edustaja komiteassa on sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osastolta. Komitea kokoontuu kaksi kertaa vuodessa kulloisessa EU-puheenjohtajamaassa. Vuonna 2020 kevätkokous pidetään Kroatiassa ja syksyn kokous Saksassa.

Komitealla on erilaisia työryhmiä ja verkostoja. Suomella on edustus neljässä SLIC:n työryhmässä: WG Strategic management of labour inspection (SM-E), WG Occupational health and safety emerging risks (EMEX), WG Machinery (MACHEX) ja WG Chemical safety and health issues (CHEMEX). Lisäksi Suomi osallistuu työsuojeluvallan tiedonvaihtoverkoston SLIC-KSS. SLIC:n toimintasuunnitelmassa ajankohdaisia asioita ovat mm. erilaiset kampanjat. Seuraava SLIC:n kampanja liittyy ergonomiaan. Lisäksi esillä on tarkastajanvaihto, teemapäivät ja hyvien tarkastus- ja muiden käytäntöjen vaihto. Vuonna 2020 Suomi osallistuu Tanskan ja Slovenian työsuojeluhallintojen arviointiin.

Lisätietoja: Hannele Jurvelius ja Arto Teronen
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63486 (Jurvelius) ja 02951 63493 (Teronen)

5. Euroopan työviranomainen (ELA)

Euroopan työviranomainen (European Labour Authority, työviranomainen, ELA) <https://ela.europa.eu/> perustettiin 20.6.2019 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2019/1149.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?qid=1566831690878&uri=CELEX:32019R1149>

Työviranomaisen tavoitteena on edistää oikeudenmukaista työvoiman unionin laajuista liikkuvuutta ja avustaa jäsenvaltioita ja komissiota sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisessa unionissa. Tätä varten työviranomainen toiminta-alansa puitteissa:

- helpottaa työvoiman unionin laajuiseen liikkuvuuteen liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia koskevien tietojen sekä asiaankuuluvien palvelujen saatavuutta;
- helpottaa ja lisää jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä asiaa koskevan unionin lainsäädännön täytäntöönpanon valvonnassa unionin laajuisesti, myös helpottamalla samanaikaisia ja yhteisiä tarkastuksia;
- sovittelee ja helpottaa ratkaisun löytämistä jäsenvaltioiden välisissä rajaylittävissä riita-asioissa; ja
- tukee jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä pimeän työn torjumiseksi.

ELA on aloittanut toimintansa ja täydessä toiminnassaan se on vuoteen 2024 mennessä noin 140 henkilön voimin. Työviranomaisen sijoituspaikka on Slovakian Bratislava.

ELA:n hallintoneuvosto (Management Board) hyväksyy mm. ELA:n työohjelman, vuosibudjetin ja vuosiraportin nimittämisvaltansa ohessa. Hallintoneuvostossa on edustajat jäsenmaista ja komissiosta, samoin parlamentti ja EU-tason työmarkkinaosapuolet nimittävät hallintoneuvostoon edustajansa. Hallintoneuvostossa ovat mukana myös EFTA-maiden tarkkailijat ja EU-virastot (EU-OSHA, Eurofound, Cedefop, ETF). Hallintoneuvoston jäsen Suomesta on Kimmo Ruth (TEM) ja varajäsen Essi Rentola (STM).

Hallintoneuvosto nimittää ELA:lle pääjohtajan ja jäsenmaat nimittävät kansalliset asiantuntijansa vuoden 2020 aikana. Lähetetyt viranhaltijat tulevat avustamaan ELA:aa mm. kansallisten lainsäädäntöjen osalta ja toimivat yhteistyötahoina ja viestinviejinä jäsenmaiden ja ELA:n välillä. Hallintoneuvosto nimittää myös neuvoa-antavaa asiantuntijuutta edustavat sidosryhmien edustajat unionin tason työmarkkinaosapuolien edustajat sidosryhmien esitysten pohjalta.

ELA:n työohjelman prioriteetteja vuonna 2020 ovat 1) työvoiman liikkuvuutta koskevan tiedon saatavuuden parantaminen mm. EURES-koordinaatiolla ja jäsenmaiden välistä tiedonvaihtoa parantamalla sekä 2) jäsenmaiden tarkastustoiminnan tukeminen. https://ela.europa.eu/documents/ELA_Work_Programme_2020.pdf

Lisätietoja:

Kokonaiskoordinaatio: Kimmo Ruth, TEM, varalla Essi Rentola, STM

Lisätietoja aihealueittain:

WG Information: Lippe Koivuneva, TEM, varalla Henna Huhtamäki, STM

Essi Rentola, STM (sosiaaliturva- ja vakuutusasiat)

Kirsi Kyrkkö, STM (työsuojelusidonnaiset asiat, työsuojeluhallinnon toimet pimeän työn torjunnassa)

WG on Inspections: Riku Rajamäki, Etelä-Suomen aluehallintovirasto

sähköposti: etunimi.sukunimi@tem.fi / etunimi.sukunimi@stm.fi /

etunimi.sukunimi@avi.fi

5.1. Pimeän työn vastainen eurooppalainen foorumi

ELA:n puitteissa toimiva pimeän työn vastaista yhteistyötä edistävä eurooppalainen foorumi tukee työviranomaisen toimia pimeän työn torjumiseksi:

- tehostamalla jäsenvaltioiden asiaankuuluvien viranomaisten ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä, jotta pimeän työn eri muotoja ja siihen liittyvää väärin ilmoitettua työtä, näennäisyrittäjäyys mukaan lukien, voidaan torjua tehokkaammin ja tuloksellisemmin;
- parantamalla jäsenvaltioiden asiaankuuluvien eri viranomaisten ja toimijoiden valmiuksia puuttua pimeän työn rajat ylittäviin näkökohtiin ja edistämällä tällä tavoin osaltaan tasapuolisia toimintaedellytyksiä;
- lisäämällä yleistä tietoisuutta pimeään työhön liittyvistä kysymyksistä ja kiireellisestä tarpeesta toteuttaa asianmukaisia toimia sekä kannustamalla jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan pimeän työn torjumiseksi.

Foorumin työohjelmassa korostetaan poikkihallinnollista ja kokonaisvaltaista lähestymistapaa pimeän työn torjuntaan, mikä tarkoittaa yhtenäistä valtionhallinnon politiikkaa pimeän työn torjumiseksi niin strategian tasolla kuin käytännön toimeenpanossa. Tavoitteena on jäsenvaltioiden rajat ylittävän viranomaisyhteistyön tehostaminen. Työohjelmalla edistetään työsuojeluviranomaisten yhteistyötä muiden viranomaisten, erityisesti sosiaaliturva- ja veroviranomaisten, sekä sidosryhmien kanssa.

EU-asetus pimeän työn torjunnan edistämisestä edellyttää kansallista yhteistoimintaa. Suomen kansallisessa verkostossa ovat edustettuina keskeiset ministeriöt ja viranomaiset. Työmarkkinajärjestöjen osallistuminen torjuntatyöhön on tärkeää, vaikka ne eivät kansallisessa verkostossa olekaan mukana.

Kansallisen verkoston tehtävänä on:

- tukea pimeän työn vastaista yhteistyötä edistävän eurooppalaisen foorumin työtä sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja tehtävien täyttämiseksi;

- osallistua EU-foorumin tarvitsemien kansallisten vastausten ja selvitysten valmisteluun;
- vahvistaa valtioneuvoston sisäistä koordinaatiota, yhteistyötä, osaamista ja tietoisuutta pimeän työn vastaisista toimista;
- seurata pimeän työn ilmenemismuotoja ja jakaa tietoa viranomaisille ja eri toimijoille pimeän työn vastaisesta yhteistyöstä ja valvontakeinoista pimeän työn torjumiseksi;
- käynnistää tarvittaessa kansallisia selvitys- ja kehittämishankkeita tukemaan EU-tason ja kansallisen tasolla tehtävää työtä pimeän työn torjumiseksi;
- edistää osaltaan kansallisia strategioita ja ohjelmia pimeän työn torjumiseksi.

Komissio ja foorumi koordinoivat pimeän työn torjunnan Visibility-viestintäkampanjan keväällä 2020, johon edellytetään jäsenmaiden osallistuvan yhdessä asiaan sidoksissa olevien tahojen kanssa: #EU4FairWork.

Lisätietoja:

Ks. kohta 5.